

ne anėlas

JAUSMŲ KLASIKA

V. Penny
Vincenzi

V. Penny Vincenzi

Laiko pinklės

1 knyga

ne angelas

Romanas

Vilnius

2016

Polui – su meile. Ir didžiuliu dėkingumu už
vertingus patarimus dėl knygos kompozicijos.

Ne angelo man reikia – tiktai jos.

Iš Pirmojo pasaulinio karo poezijos.
Nežinomas autorius

Padėkos

Kaip visada, noriu suminėti visus, be kurių ši knyga nebūtų parašyta. Sąrašo viršuje – mano literatūros agentas Desmondas Elliottas (niekaip nesusijęs su pagrindiniu romano nenaudėliu), daug metų išdirbęs leidybos versle ir tikra šios srities enciklopedija. Jis pateikė man faktų ir skaičių, anekdotų ir tikrų istorijų. Be jo pagalbos ši knyga nebūtų tokia įdomi.

Už daug ką esu dėkinga Rosemary Stark ir Jo Puccioniui. Jie padėjo man suprasti, ką reikia būti dvyniais.

Norėčiau padėkoti Martinui Harvey'ui už ekskursiją po Gariko klubą, už pasakojimą apie klubo istoriją ir apie tai, kaip jis susijęs su leidybos verslu. Taip pat norėčiau tarti gerą žodį Ursulai Lloyd, dar kartą priminusiai man sunkumus, su kuriais teko susidurti dvidešimto amžiaus pradžios medikams. Nuoširdus ačiū Hughui Dickensui už pateiktą itin autoritetingą Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų įvykių apžvalgą.

Teisinais ir kitokiais klausimais visada galėjau kreiptis pagalbos į Sue Stapely – ji padėdavo arba patardavo, kas galėtų man atsakyti. Esu dėkinga Markui Stephensui, kuris niekada nestokojo naujų ir originalių minčių apie bauginančią mane sritį – įstatymus dėl šmeižto.

Begalę įdomiausios informacijos aš atkasiau šiose nuostabiame knygoje: Annette Tapert „Despatches from the Heart“ („Laiškai iš visos širdies“), Nicholaso Courtney'aus „In Society: The Brideshead Years“ („Aukštuomenėje. Metai, praleisti Braidshede“), Merlino Wattersono redaguotuose „The Country House Remembered“ („Prisiminimai apie užmiesčio rezidencijas“), Dianos Souhami „Mrs Keppel and Her Daughter“ („Ponia Kepele ir jos duktė“), taip pat nuostabiame Maud Pember Reeves kūrinyje „Round About a Pound a Week“ („Kaip visą savaitę pragyventi už vieną svarą“).

Leidykla „Orion“ vėl puikiai išleido mano knygą, ir tai yra daugelio

žmonių nuopelnas, bet noriu ypač padėkoti Suzan Lamb, taip pat Dallasui Mandersonui ir jo bendradarbiams iš pardavimo skyriaus, Anthony'ui Keatesui ir jo rinkodaros komandai, Richardui Hussey'ui, labai svarbaus reklamos skyriaus vadovui, ir visiems, kurie išspausdino ir išleido į prekybą šį romaną. Lucie Stericker – už viršelio dizainą, Camillai Stoddart, kad gesindavo visus vos įsižiebusius konfliktus, Emmi Draude ir „Midas“ darbuotojams, surengusiems knygos aptarimą.

Ir, žinoma, iš visos širdies noriu padėkoti Rosie de Courcy, kuri talentingai, kūrybiškai, su šypsena, o svarbiausia, neapsakomai kantriai redagavo šią knygą ir viską darė taip, jog šis procesas teikė tikrą malonumą (na, beveik visada).

Nuoširdus ačiū keturioms mano dukroms Polly, Sophie, Emily ir Claudijai – jos geranoriškai ir supratingai ištvėrė mano egoizmą ir panikos priepuolius, kurių vis daugėjo artėjant knygos pasirodymo dienai, ir niekada nė neužsiminė (o juk turėjo teisę), kad šis kasmetinis spektaklis jas ganėtinai vargina. Už tai visada būsiu joms neapsakomai dėkinga. Taip pat dėkoju ir savo vyrui Paului, kuris prisikentėjo per mane net labiau nei dukterys, bet niekada (beveik niekada) to neparodė...

Esu dėkinga labai daug kam. Kaip nuostabu – rašyti knygas!

Pratarmė

Visada žinojau, kad rašydama romaną „Laiko pinklės“ tiesiog pataikauju savo įnoriams. Norėjau sukurti trilogiją, nes baigiant rašyti romaną man labai liūdna skirtis su veikėjais. Tad pamaniau: jeigu parašysiu dar dvi knygas, nereikės taip greitai su jais atsisveikinti. Ir buvo neprilygstama: kurti arba išgalvoti veikėjus, stebėti, kaip jie įsimyli, tuokiasi, augina vaikus, kurie taps pagrindiniais paskutinės knygos veikėjais. Man patiko, kad rutuliojantis siužetui šeima gausėja, kad nereikšmingas sprendimas ar atsitiktinis susitikimas pirmoje knygoje gali sukelti rimtų padarinių antroje ir net trečioje knygoje. Man buvo malonu matyti, kaip susipina skirtingų kartų veikėjų likimai.

Pamėginau užgriebti kiek įmanoma ilgesnį laikotarpį, nuo Litonų šeimos narių gyvenimo prabanguose Edvardo epochos namuose iki Londono lūšnynų kasdienybės. Veikėjai dalyvauja judėjime už moterų teises, trečią ir ketvirtą dvidešimto amžiaus dešimtmečius patiria daugybę likimo smūgių, kariauja dviejų pasaulinių karų frontuose, bėga iš karo sugriautos Prancūzijos ir vis dėlto pasiekia, kad jų leidyklos suklestėtų abiejose Atlanto pusėse.

Tačiau labiausiai iš visų veikėjų aš myliu Litonų šeimą ir, žinoma, ledi Seliją Liton, despotišką, neprilygstamą matriarchę, jos mylimuosius, jos vaikus ir jos didžiąją viso gyvenimo meilę – leidyklą. Aš žinau, kad ledi Selijos neišgalvojau, žinau, kad ji buvo šalia, ir nuo tos akimirkos, kai ją, dar jauną merginą, sutikau, ji iki pat garbaus amžiaus tik ir laukė, kada apie ją parašysiu. Selija visada mane stulbino ir kerėjo. Dabar, kai ilgiuosi jos, galiu paimti į rankas vieną iš šitų knygų ir vėl su ja susitikti.

Labai tikiuosi, kad jūs paseksite mano pavyzdžiu.

Penny Vincenzi, Londonas, 2006

PAGRINDINIAI VEIKĖJAI

LONDONE

Oliveris Litonas, leidybos namų „Litonai“ savininkas
Ledi Selija Liton, jo žmona ir vyriausioji redaktorė
Džailsas ir dvynės Venecija ir Adelė, jų vaikai
Margareta (MM) Liton, vyresnioji Oliverio sesuo, leidybos
namų „Litonai“ finansų valdytoja
Džagas Fordas, MM mylimasis ir jos sūnaus Džėjaus tėvas
Džekas Litonas, jaunesnysis Oliverio brolis, karininkas
Lilė Forteskju, aktorė, Džeko draugė
Silvija Miler, septynių vaikų motina, gyvenanti Lambete,
ledi Selijos draugė
Bartė Miler, Silvijos duktė, kurią užaugina Litonai
Bilis, vyresnysis Silvijos sūnus
Sebastianas Brukas, ledi Selijos išleistų bestselerių autorius
Gajus Vorslis, rašytojas, kurį atrado Oliveris
Gordonas Robinsonas, advokatas, MM draugas

DVARE

Lordas Bekenhemas, Selijos tėvas
Ledi Bekenhem, Selijos motina
Karolina Masterson, Selijos sesuo, gyvenanti Škotijoje

NIUJORKE

Robertas Litonas, vyresnysis Oliverio brolis, klestintis
verslininkas
Dženeta Eliot, turtinga bankininko našlė, Roberto žmona
Lorensas ir Džeimis Eliotai, Dženetos sūnūs
Modė Liton, Roberto ir Dženetos duktė
Džonas Brueris, Roberto partneris
Felisitė, Bruerio žmona, poetė, kurios eilėraščius spausdino
„Litonai“, ir Kailas, jų sūnus

Pirma dalis

1904–1914

1

Selija stovėjo prie altoriaus, šypsojosi savo sužadėtiniui ir su siaubu suvokė: jo pasižadėjimo neapleisti jos ligotos ir sveikos tvirtumą ji išbandys kur kas anksčiau, nei jis galėjo numanyti. Selija jautė: ji tuoj susivems – čia pat, visų svečių, vikaro ir choristų akivaizdoje. Jautėsi lyg sapnuotų košmarą. Ji trumpam užsimerkė, giliau įkvėpė, nugurkė seiles. Pro glitų, lipnų negerumą ją pasiekė vikaro žodžiai: „Skelbiu jus vyru ir žmona“, ir suvokimas, kad tai pagaliau įvyko: ji išsikovojo vestuves, išsikovojo šią dieną, ištekėjo už Oliverio Litono, kurį taip myli, ir dabar jau niekas nepajėgus nieko pakeisti, suteikė jai jėgų. Selija sugavo Oliverio žvilgsnį, švelnų ir šiek tiek sunerimusį – jis pastebėjo, kad jai negera, – ir įstengė nusišypsoti, o tada atsiklaupė priimti palaiminimo.

Ne pati geidžiamiausia nuotakos būklė – bemaž trijų mėnesių nėštumas; tačiau jeigu ne ši aplinkybė, tėvas nieku gyvu nebūtų leidęs jai tekėti už Oliverio. Tai buvo nevilties padiktuotas žingsnis, bet jis pasiteisino. Selija žinojo, jog pasiteisins. Beje, ji net džiaugėsi pastojusi – juk tai šaunu!

Jaunavedžius palaimino ir iškilmingai palydėjo į zakristiją pasirašyti santuokos registravimo akto. Selija pajuto, kaip Oliveris paėmė jai už rankos, ir metė žvilgsnį per petį į sekančius įkandin svečius. Štai jos tėvai. Tėvas, šitas griežtas senas veidmainis: Selija augo matydama, kaip viena po kitos iš namų išgrūdamos dailutės kambarinės. Motina su ta nežvelgiama šypsena. Senas ligotas Oliverio tėvas ramsčiuojasi lazdele, jį už parankės prilaiko Oliverio sesuo Margareta. Įkandin jų eina du Oliverio broliai: Robertas,

pabrėžtinai griežtas ir susikaustęs, ir Džekas, visų jauniausias, nepadoriai gražus, žaižaruojantis į šalis didžiulėmis mėlynomis akimis, ieškančiomis dailių veidelių. Paskui juos – kiti svečiai, jų nedaug: tik artimi draugai ir abiejų šeimų nariai. Ir žinoma, neapsieita be kaimo ir dvaro gyventojų, kurie niekaip nebūtų galėję praleisti progos paspoksoti į iškilmes. Selija žinojo: užvis labiausiai motiną skaudino tai, kad vestuvės toli gražu ne tokios prašmatnios, kokios buvo jos sesers Karolinos, su trimis šimtais svečių Šv. Margaritos bažnyčioje Vestminsteryje, – tik kukli ceremonija kaimo bažnytelėje. Ir tegul. Jai visai nesvarbu. Ji ištekėjo už Oliverio. Ji pasiekė savo.

„Negali būti net kalbos, kad už jo ištekėtum, – tada pareiškė Selijos motina. – Jis neturi nei pinigų, nei padėties visuomenėje. Tėvas nenori apie tai nė girdėti.“

Apie tai – apie jos norą ištekėti už Oliverio – tėvas vis dėlto išgirdo, Selija pati privertė jį išklaudyti. Bet jis pakartojo tą patį, ką sakė motina: „Būtų kvaila susigadinti gyvenimą. Tau reikia tinkamos partijos, Selija, sąjungos su mūsų klasės žmogumi, su tokiu, kuris galėtų garantuoti tau deramą gyvenimo lygį.“

Selija pareiškė, kad jai nereikia tinkamos partijos, kad jai reikia sąjungos su Oliveriu, nes myli jį ir jo laukia puiki ateitis, o jo tėvas – klestinčių leidybos namų Londone savininkas, ir ši įmonė galų gale atiteks Oliveriui.

„Klestinčių?! – purkštelėjo tėvas. – Kvailystė! Jeigu taip būtų, jie negyventų Hampstede. Jie neturi iš ko rinktis. Ne, brangioji, susirask tinkamesnį kandidatą ir tekėk nors rytoj, – užbaigė tėvas – juk jis dievino Seliją, jaunylę dukrą, vėlyvą savo gyvenimo gėlelę. – Aš puikiai žinau, ko tau reikia: namų, vyro, vaikų – tai normalu. Ir neketinu tavęs stabdyti. Bet tu privalai susirasti žmogų, su kuriuo būtumėte gera pora. O tas vyrukas nė nemoka joti.“

Pastarasis argumentas Seliją pribaižė. Ji prarado savitvardą, įsikarščiaavo ir prisiekė, jog niekada netekės už nieko kito, tik už Oliverio. Tėvai taip pat pyko, putojo ir tvirtino, kad ji stačiai juokinga ir

pati nesusigauo, ką kalba. Juk ji nē nenutuokia, kas yra santuoka, nesupranta, kad tai rimtas, atsakingas dalykas, o ne ŗiaip kvaili paistalai apie kaŗkokią meilę.

„Ją smarkiai pervertina, tą meilę, – grieŗtai pareiŗkė motina. – Meilė trumpalaikė, Selija, ji – ne tai, apie ką tu kalbi. O kai meilė praeina, patikėk, tada reikia visai kitų dalykų. Pavyzdžiui, padorių namų, kuriuose galėtum auginti vaikus. Santuoka yra verslas, ir sėkmingiausia ji, kai abi ŗalys vertina ją būtent taip.“

Selijai buvo tik aŗtuoniolika, kai sutiko Oliverį Litoną. Pamatė ji kitame salės gale viename Londono vakarėlyje, kurį surengė kaŗkuris iš bohemiŗkų jos sesers biŗiulių, ir beviltiŗkai įsimylėjo, kol jie dar nebuvo spėję iŗtarti vienas kitam nē ŗodŗio. Vėliau, mėgin-dama įsisąmoninti ŗį jausmą, paaiŗkinti jį paŗiai sau, Selija iŗtengė prisiminti tik tiek: tada ją apėmė didŗiulis jaudulys ir sukrėtė ligi sielos gelmių. Per akimirką ji tapo kitu ŗmogumi, tarsi jos gyvenimą kaŗkas staiga iŗryŗkino, sufokusavo. Iš pradŗių Oliveris sukėlė jai emocinę reakciją, norą nuolatos būti ŗalia jo. Taŗiau tai buvo ne vien fizinė trauka, kurią jai teko patirti ir anksŗiau. ŗinoma, Oliveris labai graŗus, aukŗtas ir rimtas, net niūrokas, ŗviesiais plaukais, mėlynomis akimis ir linksma ŗypsena, kuri visiŗkai pakeisdavo jo veidą, ne ŗiaip padarydavo ŗvelnesnį, o suteikdavo lengvo links-mumo ir net ŗaismingumo.

Taŗiau Oliveris buvo ne tik graŗus – jis pasiŗymėjo ŗavesiu, puikiomis manieromis, buvo labai inteligentiŗkas ir galėdavo kalbėti apie kur kas įdomesnius dalykus nei kiti jaunuoliai, su kuriais Selijai teko bendrauti: apie literatūrą, teatrą ir dailės parodas. Oliveris paklausė, ar Selija buvo Florencijoje ir Paryŗiuje, ir kai ji atsakė teigiamai, pasidomėjo, kurios galerijos jai ypaŗ patikusios. Taŗiau labiausiai Seliją suŗavėjo tai, kad Oliveris kalbėjo su ja taip, tarsi ji būtų tokia pat protinga ir apsiskaiŗiusi kaip jis pats. Selija priklausė visuomenės klasei, kurios merginos išsilavinimą gaudavo namuose,

vadovaujamos gubernančių, ir toks elgesys ją visiškai pavergė. Tėvai auklėjo ją laikydamiesi vienintelio standarto, kuris atrodė nekintamas: ištekti privalu už savo klasės atstovo ir gyventi lygiai taip, kaip gyvena visos ištekęsios šios klasės moterys: rūpintis namais ir šeima. Bet kai Selija išvydo Oliverį Litoną, akimirksniu suprato, jog jai rūpi visai kiti dalykai.

Selija buvo jaunylė duktė, o jos šeima priklausė senai dievobaimingai giminei. Bekenhemų šaknys siekė XVI amžių, apie tai Selijos motina grafiene Bekenhem mėgdavo pasakoti visiems, kas klausydavosi. Jiems priklausė nuostabus XVII amžiaus namas ir Ašingamo dvaras Bakingamšyre, netoli nuo Bekonsfildo, taip pat graži vila Meifere, Čarlzo gatvėje. Bekenhemai buvo neįtikėtinais turtingi, o visas jų rūpestis – puoselėti dvarą, kaupti pajamas ir mėgautis gyvenimu, ypač gyvenimu kaime. Lordas Bekenhemas prie namų turėjo ūkį, žiemą mėgo medžioti, o vasarą žvejoti. Ledi Bekenhem tiek Londone, tiek dvare buvo linkusi bendrauti. Ji jodinėjo, lošė kortomis, vadovavo tarnams ir – anaipol ne taip noriai – rūpinosi, kad gausus jos drabužinės turinys išliktų deramos būklės. Knygas, kaip ir paveikslus, Bekenhemai laikė interjero puošmena ir vertino labiau dėl jų kainos nei turinio. Pokalbiai prie pietų stalo sukdavosi apie jų pačių kasdienes problemas ir abstraktesnių meno, literatūros ar filosofijos temų neužkliudydavo.

Kai Bekenhemų duktė atvirai pareiškė tėvams, kad ji – vos po trijų pažinties mėnesių! – įsimylėjo jaunuolį, kuris pagal šeimos standartus buvo kone elgeta ir toks pat svetimas jiems kaip koks laukinis zulusas, visi namiškiai išsigando.

Selija suprato, jog tėvai visai rintai priešinsis jos ketinimams. Ji manė galėsianti ištekti už Oliverio, kai jai sukaks dvidešimt vieni, tačiau tas laikas atrodė be galo toli, net po trejų metų. Ir štai vieną naktį, žvelgdama nuo ašarų pabrinkusiomis akimis į tamsą pro savo miegamojo langą ir sukdamą galvą, ką daryti, Selija netikėtai rado išeitį. Stulbinamai paprastą išeitį, apie kurią pagalvojus jai užėmė

kvapą. Ji pastos ir tada tėvai turės sutikti su šia santuoka. Kuo ilgiau Selija svarstė, tuo šis sumanymas atrodė jai priimtinesnis. Vienintelė alternatyva – pabėgti iš namų, tačiau šią galimybę Oliveris švelniai, bet ryžtingai atmetė: „Toks poelgis suteiktų daug nerimo ir tavo, ir mano šeimai. Aš nenoriu, kad bendrą gyvenimą mudu kurtume ant kitų žmonių skausmo.“

Oliverio švelnumas buvo tik vienas iš daugelio pranašumų, kuriuos Selija taip vertino ir mėgo.

Taip, tą naktį pagalvojo ji, Oliveris turbūt nepritars jos užmačiai, sakys, jog toks žingsnis taip pat įstums visus į nevilgtį, nesusimąstydamas, kad jie yra to nusipelnę – jos akli, beširdžiai, veidmainiai tėvai: tėvas, nuolat mezgantis romanus su kambarinėmis, ir motina, turinti ilgametį meilužį... Sesuo Karolina papasakojo Selijai apie tą meilužį prieš metus per savo atsisveikinimo pokylį Ašingame. Tada Karolina gerokai truktelėjo šampano. Per pertrauką tarp dviejų šokių ji stovėjo šalia Selijos ir stebėjo, kaip kitame salės gale apie kažką gyvai šnekučiuojasi jų tėvai. Ūmai Selijai nejučia išsprūdo: kaip nuostabu, kad tėtis ir mama, nepaisant visų tų kambarinių, ligi šiol laimingi būdami kartu, o Karolina mestelėjo, kad jeigu taip ir yra, už tai reiktų dėkoti Džordžui Peidžetui. Džordžas Peidžetas ir jo blanki žmona Vera buvo seni Bekenhemų šeimos draugai. Selija pareikalavo paaiškinti ir Karolinai teko atskleisti paslaptį, kad jau gerą dešimtmetį Džordžas yra motinos meilužis. Priblokšta ir drauge sužavėta, Selija puolė maldauti sesers papasakoti apie viską išsamiau, bet Karolina tik nusijuokė iš jos naivumo ir išėjo šokti su geriausiu savo vyro draugu. Vis dėlto kitą dieną, kankinama sąžinės priekaištų, kam sugriovė jaunėlės sesutės iliuzijas, Karolina nusileido ir paprašė Selijos nesinervinti, nes tai esą visai nesvarbu.

„Mama visada žaidžia pagal taisykles“, – nuramino Karolina.

„Pagal kokias taisykles?“ – pasiteiravo Selija.

„Pagal aukštuomenės taisykles, – kantriai paaiškino sesuo. – Apdairumas, geros manieros ir panašiai. Ji niekada nepaliks tėtuko.

Santuoka jiems – nepajudinamas dalykas. Jie, beje, kaip ir visa aukštuomenė, taip elgiasi tik norėdami paįvairinti santuoką, padaryti ją malonesnę. Netgi, sakyčiau, tvirtesnę.“

„O tu... tu pati... ar taip pat ketini šitaip... paįvairinti santuoką?“ – paklausė Selija, bet Karolina nusijuokė ir tarė, kad šiuo metu jos santuoka ir taip labai įdomi.

„O žinai, turbūt taip ir daryčiau, – pridūrė ji. – Jeigu Artūras man nusibostų arba pats susirastų kokių nors pramogų iš šalies. Vaje, Selija, nereikia taip jaudintis, nejaugi tikrai esi tokia naivi? Neseniai nugirdau, kad ponija Kepel, na, juk žinai, karaliaus meilužė, neištikimybei suteikė tikrai meniškų spalvų. Mano galva, tai labai patrauklu.“

Nors sesuo ir pasistengė įtikinti, Selija niekaip negalėjo atsigauti nuo patirto sukrėtimo. Ji neabejojo: pati ištekės tik iš meilės ir visam gyvenimui.

Taigi Oliveris neturi nieko įtarti apie galutinį jos plano tikslą. Selija žinojo, kaip pastojama: kai jai prasidėjo mėnesinės, motina šiuo klausimu išsamiai ir visai nesivaržydama instruktavo. Kita vertus, Selija augo kaime ir matė, kaip poruojasi avys, arkliai, dalyvavo gimstant ėriukams, o kartą, kai išsimetė mylima tėvo kumelė, juodu su tėvu visą naktį praleido tvankiame arklidės dvoke. Selija neabejojo, kad pavyks palenkti Oliverį intymiai suartėti. Nepaisant šiek tiek juokingo jo romantiškumo – pompastiškų eilėraščių, gėlių ir ilgų meilės laišku, Oliveris aistringai ją žavėjosi, jo bučiniai anaip tol nebuvo dorovingi ir abu labai jaudino.

Selija turėjo kur kas didesnę laisvę nei dauguma jos amžiaus merginų. Užauginusi šešis vaikus, motina pavargo nuo nesibai giančių rūpesčių, be to, visą laiką buvo pernelyg užsiėmusi, todėl Seliją dažnai palikdavo manytis pačią. Kai Oliveris, kaip Selijos svečias, vieną savaitgalį atvyko į Ašingamą dalyvauti Bekenhemų šeimos pobūvyje, juodu visą dieną dviese klaidžiojo po apylinkes. Oliveris buvo visai nesportiškas ir negalėjo dalyvauti varžybose,

todėl po pietų jie nusprendė vieni pasišnekučiuoti bibliotekoje. Ir pasivaikščiojimas, ir pokalbis baigėsi aistringais bučiniiais. Selija suprato, kad nepajėgia jais pasisotinti ir trokšta dar ir dar, tą patį jautė ir Oliveris.

Ligi šiol Selija nebuvo patyrusi tikros aistros, o jaunuoliai, su kuriais ji susitikinėdavo, matyt, irgi. Bet dabar ji suprato, kaip lengva atpažinti aistrą. Lygiai taip pat lengva kaip ir meilę. Oliveris nuoširdžiai gerbė Selijos dorą, tačiau ji nemaž neabejojo, jog be didelio vargo pajėgs ją sugundyti. Žinoma, jis jaudinsis, ir ne vien dėl to, kad jų ryšys gali iškilti į dienos šviesą, bet ir dėl to, kad ji gali pastoti. Tačiau Selija mokės ją nuraminti, ką nors sumeluos – tik dar nebuvo sugalvojusi ką. Selija žinojo, jog esama pavojingų ir nepavojingų pastoti dienų – perskaitė kažkokioje knygelėje, rastoje motinos kambaryje. Ir pagalvojusi, kad kai padarys ką sumaniusi, aplinkiniams jau nebeliks dėl ko jaudintis, nusprendė veikti.

Savo planą Selija vykdė labai kruopščiai. Apsimetė nusileidusi tėvų valiai: atseit, suvokė, jog Oliveris ne tas, kurio jai reikia, tiesa, stengdamasi nesukelti įtarimo padarė tai ne iškart. Ji nuolankiai sėdėjo namie kelias savaites ir kasdien rašė Oliveriui laiškus. Tada porai dienų nuvyko pas Karoliną į Londoną – neva apsipirkti, ir viskas pavyko neįtikėtinais lengvai. Karolina staiga suprato pati esanti nėščia. Ją be perstojo pykino ir jai nė kiek nerūpėjo, ką veikia sesuo, o visur ją lydėti neturėjo nei jėgų, nei noro. Selija porai trims valandoms dingdavo iš namų pasakiusi, kad vaikšto po parduotuves ir lankosi pas siuvėjus rengdamasi naujam sezonui, o iš tiesų mėgavosi su mylimuoju lovos džiaugsmiais ir niekas to nepastebėjo.

Selija pasirodė esanti teisi: iš pradžių Oliveris priešinosi rizikingiems meilės žaidimams, bet emocinio šantažo ir ryžtingo jausmų proveržio derinys labai greitai jį palaužė. Selija susitikdavo su Oliveriu vidurdienį Hampstede, dideliuose namuose, kuriuose jis gyveno kartu su tėvu. Šis kiauras dienas praleisdavo leidykloje ir Oliveriui lengva būdavo apsimesti, kad pietauja su rašytojais arba

susitinka su dailininku jo dirbtuvėje. Meilūžiai lipdavo viršun, į Oliverio kambarį, didelį, šviesų, apstatytą knygų lentynomis, su didžiuliais langais nuo lubų iki grindų, pro kuriuos vėrėsi vaizdas į viržyną, ir kokią valandą praleisdavo gana siauroje kauburiuotoje lovoje, kuri Selijai tapo tikru rojumi. Fizinis artumas bemaž iškart ėmė teikti jiems neapsakomą džiaugsmą. Oliveris kone neturėjo patirties: visas išmanymas – viena kita choristė, su kuriomis supažindino Oksfordo laikų bičiulis. Tačiau ir šia menka patirtimi jis galėjo pasidalyti su Selija. Pirmą kartą ji gulėjo sukaustyta baimės ir žvelgdama mylimajam į veidą laukė kažko nemalonaus, gal net skausmo; apkabinęs ją Oliveris pažadėjo būti labai atsargus ir kone iškart Selija susivokė gebanti karštai mėgautis artumu.

„Viskas buvo nuostabu, neapsakomai nuostabu, – tarė ji atvirtusi ant pagalvių, sunkiai alsuodama, visa pasrūvusi prakaitu ir nusišypsojo Oliveriui. – Atrodo, mano viduje pagaliau ėmė vyniotis kažkoks kamuolys.“

Oliveris pabučiavo ją nustebintas jos pasitenkinimo ir savo gebėjimo tą pasitenkinimą suteikti, tada įpylė po taurę šampano iš gana šilto butelio, kurį buvo nukniaukęs iš tėvo rūšio. Taip jie ir gulėjo šalimais dar visą valandą pasakodami, kaip stipriai vienas kitą myli, kol atėjo metas keliauti: jam – į „Litonų“ leidyklą Paternoster gatvėje, jai – pas seserį Kensingtone. Pakeliui ji užsuko į kelias Naitsbridžo krautuves ir prisikrovė į rankinę vilnionių audinių pavvyzdėlių. Po dviejų dienų įvyko kitas pasimatymas, po kitų dviejų – dar vienas. Tada Selija sugrįžo namo. Jos galva buvo sklidina laimingų prisiminimų, o širdis – dar didesnės meilės nei prieš tai.

Ji apskaičiavo, kad per tą savaitę puikiausiai galėjo pastoti, deja, jai teko dar du kartus apsilankyti Londone, kol mėnesinės pagaliau nebeprasirodė, o po kurio laiko ją pradėjo pykinti.

Tada, nors jautėsi laiminga, atėjo baisaus atsiskaitymo valanda. Selija stojo priešais tėvus, drąsi ir kupina ryžto, o prieš ją stojo Oliveris, sukrėstas ir išsigandęs. Jam buvo kur kas prasčiau: jis ne

tik sužinojo apie Selijos būklę, bet ir pamatė jos atvirai rodomą gąsdinantį valingumą, be to, teko pripažinti, kad toks jos poelgis buvo apgaulė. Po jų pirmojo meilės pasimatymo Oliveris norėjo saugotis, bet Selija atsisakė pareiškusi, esą jai skauda, be to, nėra jokio reikalo, nes ji paiso patikimų rekomendacijų, – lyg gerai išmananti ji samprotavo apie švirkšliavimą, kurio nė neketino griebtis. Oliveris nusistebėjo, bet nusileido.

Tačiau, nepaisant skandalų, įtūžio, grasinimų atimti iš jos palikimą, išvyti iš namų, griebtis chirurginio įsikišimo, į kurią, ji puikiai suprato, rimtai žiūrėti neverta, nepaisant sąlygų, kurias tėvai iškėlė vis dėlto sutikę rengti vestuves („kuklias, labai kuklias, kuo mažiau žmonių žinos, tuo geriau“), nepaisant Oliverio nevilties, abejonės ir beveik nepatiklaus žvilgsnio, nepaisant pačios vis stiprėjančios prastos savijautos, nepaisant visko, Selija buvo laiminga. Jos atmintyje visam gyvenimui išliks tie pirmieji popietiniai pasimatymai siauroje nepatogioje lovoje dideliame ir šaltame kambaryje, nuo grindų ligi lubų prikimštame knygų, kur ji šaudavo aukštyn su orgazmo bangomis, o tada gulėdavo Oliverio glėbyje ir klausydavosi jo. Jis kalbėdavo apie savo meilę ir apie bendrą jų gyvenimą, apie savo viltis ir „Litonų“ leidybos namų ateities planus. Jis papasakojo Selijai apie nuostabią nepažįstamą jai karalystę, tikrai stebuklingą vietą, kurioje kuriamos knygos, apie tai, kaip įvairios istorijos ir netikėčiausios mintys palengva virsta viršelių apgaubtais puslapiais ir kaip jų autoriai susilaukia šlovės. Selija akimirksniu suvokė esmę ir pajuto keistą šio verslo trauką. Štai taip jos širdyje neatsiejamai susiliejo meilė ir darbas ir pasiliko ten visam gyvenimui.

Per jungtuvių ceremoniją tėvas elgėsi labai maloniai. Galų gale davęs sutikimą tuoktis ir pripažinęs savo pralaimėjimą, jis kuo nuoširdžiausiai ėmėsi rengti šventę: liepė patiekti prabangius vestuvinius pusryčius, pasakė nuostabią kalbą, išgėrė marias šampano ir pagaliau dingo – atseit, nuėjo miegoti, o veikiausiai, bent jau taip Selijai šnibžtelėjo Karolina, išdrožė pasimatyti su neseniai priimta kambarine.

Ledi Bekenhem elgėsi nepalyginamai blogiau: su Litonais buvo šaltai pagarbi ir akmeniniu veidu išklause sveikinimo prakalbų, juolab pasakytos pabrolio ir vyresniojo Oliverio brolio Roberto, kuris neseniai išsikraustė į Niujorką vildamasis prasimušti Vols-trite. Ledi Bekenhem pagiežingai sukuždėjo Karolinai, kad ir pats Robertas, ir jo prakalba visiškai neįsidėmėtini. Džeką ji apskritai ignoravo, nors šis ir stengėsi elgtis maloniai ir draugiškai, ir šaltai stebėjo, kaip jis nenuilstamai flirtuoja su visomis dailesnėmis merginomis salėje. Ji įžeidžiai trumpai šnektelėjo su senuoju ponu Edgaru Litonu, iš paskutiniųjų besistengiančiu sušvelninti šią skaudžią ir sudėtingą padėtį, o Oliveriui nepratarė nė poros žodžių. Galų gale ji demonstratyviai ir ilgam įsitaisė tarp savo vyresniųjų sūnų ir jų žmonių, visa savo poza leisdama suprasti, kur yra tikroji jos vieta.

Tačiau daugumai svečių, ypač vėliau žiūrinėjusių vestuvių nuotruokas, kuriose Selija, vilkinti nuostabia nėrinių suknele (tėvas nepajėgė atsakyti jos dukrai), su šeimos diadema tamsiuose žvilgančiuose plaukuose, stovi ranka rankon su neįtikėtina gražiu Oliveriu, nė nekilo abejonė, kad ši diena buvo neapsakomai džiaugsminga.

Medaus mėnuo buvo labai trumpas – tik tiek leido jaunavedžių ištekliai ir Selijos sveikata. Trečias nėštumo mėnuo jai ypač apkartot – nuolatos pykino ir kamavo galvos skausmai. Ji taip kentėjo, kad nė nepajėgė pasidžiaugti pirmąją vestuvių naktimi. Savaitėlei jie išvažiavo į Batą ir ten Selija netikėtai pradėjo taisytis, o kai sugrįžo į Londoną, jautėsi jau visai gerai: dingo blyškumas, sugrįžo energija. Viskas ėjosi puikiai. Ir vėl lordo Bekenhemo garbei tenka pasakyti: vestuvių proga jaunajai porai jis nupirko labai didelį, tačiau klaidios būklės namą Čeinio take – spirte užsispyręs, kad tik ne Hampstede.

Pirmaisiais vedybinio gyvenimo mėnesiais, kol kovą gimė kūdikis, Selija buvo visa galva pasinėrusi į naujojo jų būsto restauravimo ir apstatymo rūpesčius. Neapsakomai laiminga ji kūrė originalius namus. Skirtingai nei būstai, kurių sienos nudažytos tirštomis, sunkiomis spalvomis, užuolaidos tamsios, o šviestuvai blankūs, Seli-

jos namai atrodė lyg įsikūnijusi spindulinga šviesa, jos numylėtos upės atspindys. Sienos čia buvo baltos, užuolaidos ryškiai žydrų ir auksinių atspalvių, grindys šviesaus medžio, ant sienų vietoje madingų tais laikais sunkiasvorių portretų ir peizažų kabėjo kelios naujoviško impresionistinio stiliaus drobės.

Ištisas dienas rūpindamasi namo įrengimu, Selija nekantraudama laukdavo sugrįžtant Oliverio. Jie dažnai vakarieniaudavo svetainėje antrame aukšte, iš kur vėrėsi nuostabus vaizdas į upę, ir Selija išklausinėdavo vyrą net apie menkiausias jo darbo dienos smulkmenas.

Oliveris išgalėjo samdyti tik vieną moterį, kuri ateidavo ke lioms valandoms ir atlikdavo virėjos ir kambarinės darbus. Auklė jis pažadėjo pasamdyti, kai gims kūdikis. Todėl Selija neretai pati gamindavo vakarienę, pati dengdavo stalą, ir šis darbas teikė jai didžiulį pasitenkinimą. Ji dažnai prašydavo, kad Oliveris pakviestų vakarienės savo tėvą. Selija dievino Edgarą Litoną: jis buvo toks pat švelnus, mandagus ir žavus kaip Oliveris, o jo balsas toks pat žemas, poetiškas. Be abejo, kadaise jo žvilgsnis buvo toks pat spindulingas. Edgaras buvo jau senas, septyniasdešimt penkerių metų, Oliveris ir Džekas – vėlyvi jo vaikai iš antrosios santuokos. Antroji žmona paliko jį po metų, kai gimė Džekas. Tačiau, net ir būdamas garbaus amžiaus, Edgaras po senovei kiauras dienas darbavosi „Litonų“ leidykloje drauge su Oliveriu ir savavale Margareta, jis vis dar neprarado nei nuojautos, nei dalykinio sumanumo – bruožų, kurie, daugumos nuomone, ir atnešė leidyklai didžiąją sėkmę. Edgaras Litonas dažnai sakydavo, kad norėtų numirti savo darbo vietoje.

„Tikiuosi, mano kūną aptiks mano kabinete, užverstą knygomis“, – ne kartą sakė jis Selijai, o ši meiliai jį pabučiuodavo ir patikindavo, kad taip nutiks dar labai greitai.

Prispirtas Selijos, Edgaras kartą nusivedė ją į leidyklą ir buvo maloniai nustebintas nuoširdaus jos domėjimosi viskuo, kas ten vyks ta, taip pat ir jo pasakojimu, kaip kūrė įmonę. Dabar „Litonai“ buvo

minimi tarp žinomų Londono leidyklų, tačiau pradžia buvo visai kukli ir pasiekti sėkmės pavyko tik dėl Edgardo gabumų ir įžvalgumo.

1856 metais Edgaras vedė panelę Margaretą Džekson ir jų santuoka buvo laiminga. Džordžas, Margaretos tėvas, turėjo knygrišyklą, kuri drauge buvo ir nedidelė spaustuvė. Kai jo ambicingasis žentas šalia lavinamojo pobūdžio brošiūrų, kurias leisti jau buvo įgudęs, užsibrėžė išleisti keletą poezijos rinkinių, Džordžas jį palaikė ir padrašino. Tada Edgaras pradėjo leisti Anglijos istorijos knygas ir 1860 metais, kai mirė Džordžas, jau buvo įsteigti „Litono ir Džeksono“ leidybos namai. Didžiulės sėkmės sulaukė Margaretos pasiūlymas leisti knygas tęstinėmis serijomis – Čarlzo Dikenso stiliumi. Vienam jaunam talentingam autoriui buvo pavesta parašyti knygų seriją „Viržynų kalvų kronikos“. Joje buvo pasakojama mažo vakarų Anglijos miestelio istorija ir ji kažkuo priminė pono Trolopo* „Barsetšyro kronikas“. Tai padėjo leidyklai sukaupti solidų kapitalą. Įkvėpti sėkmės leidėjai ėmėsi leisti pradinių mokyklų vadovėlius, o tada pasirodė dailiai apipavidalinta knygų serija „Senovės Graikijos ir Romos mitai ir legendos“. Trys iš penkių pirmojo leidimo tomų ligi šiol saugomi leidyklos seife.

1875 metais Margareta mirė, Edgaras liko vienas su sūnumi Robertu ir dukra Margareta. Iškamtuotas vienvėsis 1879 metais jis netikėtai vedė Henrieta Džeims, bet šįkart itin nesėkmingai. Ji buvo kvaila lengvabūdė moteris ir po penkerių metų, palikusi mažus sūnelius Oliverį ir Džeką, pabėgo su kažkoku aktoriumi. Jai pabėgus, Edgarui net savotiškai palengvėjo. Šis faktas labai suntrigavo Seliją.

„Kokia liūdna istorija, – atsidususi tarė ji, kai Oliveris apie tai papasakojo, – bet aš vis tiek džiaugiuosi, kad tavo tėvas ją vedė, antraip neturėčiau tavęs.“

Mažoji Margareta nuo ankstyvos vaikystės pradėjo domėtis leidyba. Buvo akivaizdu, kad ji eis tėvo pėdomis ir taps jo pagalbi-

* Anthony Trollope (1815–1882) – Viktorijos epochos anglų rašytojas romanistas. „Barsetšyro kronikos“ – šešių romanų ciklas (čia ir toliau – vertėjos pastabos).

ninke. Laikais, kai moterys neturėjo jokių teisių, išskyrus tas, kurias joms suteikdavo vyrai, ir tik nedaugelis silpnosios lyties atstovų, sulaukusios penkiolikos, galėdavo toliau lavintis, Margareta buvo išskirtinis reiškinys. Ji ne tik įstojo į Londono universiteto Anglų kalbos fakultetą (išties negirdėtas dalykas), bet dirbo leidykloje atsakingiausius ir sudėtingiausius darbus, petys petin su vyrais ir kaip lygi tarp lygių. Robertas, priešingai, visai nesidomėjo leidyba ir tapo bankininku, o 1900 metais išvyko į Ameriką užkariauti svaiginančių Volstrito aukštumų.

Oliveris, kaip ir Margareta, tarsi gimė su spaustuvės dažais kraujyje. Penkiolikos metų per moksleivių atostogas (tėvas labai didžiavosi, kad įstengė išsiųsti sūnų mokytis į Vinčesterį) jis jau dirbo „Litonų“ leidykloje, o sulaukęs dvidešimt dvejų, kai sugrįžo iš Oksfordo aukščiausiu pažymiu išlaikęs anglų kalbos egzaminą, ėmėsi darbo leidyklos filiale kaip neginčytinas Edgaro Litono įpėdinis. Jeigu MM, dabar taip buvo vadinama Mažoji Margareta (pats netinkamiausias vardas daugiau nei šešių pėdų* ūgio, galingo balso ir ryžtingų manierų merginai), ir buvo nepatenkinta tokia padėtimi, niekada apie tai nekalbėjo ir nė neužsiminė. Jos atlyginimas buvo toks pat kaip Oliverio, o įtaka tvarkant įmonės reikalus po senovei išliko didžiulė. Žodžiu, brolis ir sesuo puikiai vienas kitą papildė: MM savo gabumus panaudojo leidybos komercinėje srityje, o Oliverio talentai atsiskleidė kūrybinėje veikloje.

Džekas išvis niekuo nesidomėjo, išskyrus dailias merginas, ir jam netiko jokia intelektualiai veikla. Velingtono internatinės mokyklos direktorius tarė, kad užvis geriausia jam būtų siekti karjeros kariuomenėje. Jokiais išskirtiniais talentais Džekas nepasižymėjo, tačiau buvo narsus ir visų mylimas.

Selijai Džekas patiko. Jie buvo bendraamžiai ir, kaip ir ji, Džekas šeimoje buvo jaunėlis. „Mudu abu išpaikinti vaikučiai, juk tai nuostabu, tiesa?“ – kartą pasakė jis Selijai.

* Pėda=30,48 cm.

Džekas nebuvo toks rimtas kaip Oliveris, bet neapsakomai žavus, įdomus, neatsakingas ir visada linksmas. Oliveris labai mylėjo brolių, tačiau nerimavo dėl Džeko polinkio plaukti per gyvenimą pasroviui. „Oliveri, jam tik devyniolika, – sakydavo Selija. – Jis ne toks kaip tu, nėra išmintingas vedęs vyras.“

Šiaip ar taip, Džeko reputacija šeimos akyse šiek tiek sutvirtėjo: jis buvo paskirtas į dvyliką karališkąjį ulonų pulką ir, atrodė, stovi ant sėkmingos karjeros slenksčio. Vyresnysis karininkas, kurio žinioje jis tarnavo, pasakė Edgarui, kad Džekas, regis, pasižymi retu savybių, būtinų sėkmingai tarnybai, deriniu ir už tai jį myli ir kareiviai, ir kolegės karininkai. Džeko gyvenimas neturėjo nieko bendra su knyginio šeimos pasauliu, tačiau jam patiko.

Selija dažnai kviesdavosi į svečius MM ir siekė jos draugystės. Nors jos manieros šiek tiek baugino, Margareta jai iškart patiko. MM buvo gąsdinamai protinga ir dalykiška, žudomai logiška ginčuose, o pažiūrėti atrodė gana griežta. Iš tikrųjų ji buvo draugijos žmogus, pasižymėjo šiek tiek neįprastu humoro jausmu ir savitu smalsiu bei išradingu protu. Regis, niekas apie ją nieko tikrai nežinojo, ji gyveno viena ir pati sau buvo patarėja. Rengėsi MM gana griežtai, tamsius plaukus šukavosi į viršų, bet turėjo savitą stilių ir buvo savitai patraukli, todėl išsiskirdavo minioje ir vyrai, kone patys tuo stebėdamiesi, laikė ją žavia ir net seksualia.

MM buvo labai gera Selijai, nors ir pogriežtė. Moša jai patiko ir kartais net pasiteiraudavo Selijos nuomonės apie vieną ar kitą naujausią knygą. Šeiminio gyvenimo pradžioje bendravimas su MM padėjo Selijai įveikti pamaldžią Litonų šeimos intelektualumo baimę, nes Margareta elgdavosi su Oliveriu kaip su jaunėliu broliu.

„Nejuokink manęs, Oliveri“, – nuolat sakydavo ji. Arba: „Oliveri, ar tu bent nutuoki, ką čia šneki?“ Ir kartais, sugavusi Selijos žvilgsnį, jai pamerkdavo. Tada Selija pajusdavo, kad Margareta spėjo tapti ištikimiausia jos drauge.

Džailsas gimė 1905 metų kovą. Didžiausiai Selijos nuostabai, jos motina, kuri ligi tol buvo visiškai atsitvėrusi nuo dukters ir jos šeimos, dvi dienos prieš gimstant kūdikiui pasirodė jaunosios poros namuose su didžiuliu lagaminu ir kambarine iš Ašingamo. Ji ne tik buvo prie Selijos per gimdymą, bet ir paskui pasiliko dar mėnesį, buvo jai paguoda ir didžiulė parama. Motina nieko neaiškino ir neatsiprašė dėl ankstesnio elgesio, tačiau Selija įvertino jos gestą ir priėmė su didžiausiu dėkingumu.

Gimdymas Seliją sukrėtė ne juokais. Nors narsiai iškentė šią kančią ir Oliveris, kuris baisiai susijaudinęs matavo žingsniais namus, neišgirdo nė vienos dejonės, Selija labai kentėjo. Gimdymas, nors ir nesudėtingas, užtruko ilgai. Pirmuosius sąrėmius ji pajuto auštant, o Džailsas šį pasaulį išvydo tik kitos dienos vakare, kai upėje pasklido žėrintis kruvinas saulėlydis. Seliją slėgė ne tiek skausmas ir išsekimas, kiek pats gyvuliškai negailestingas ir žeminantis procesas, pojūtis, tarsi nuo tavęs būtų atplėšę gabalą kūno. Paskui ji bejėgė, nukraujavusi gulėjo lovoje laikydama glėbyje Džailsą ir bijodama iš silpnumo jį išmesti ir stebėjosi, kad nieko jam nejaučia. Tikėjosi, jog užplūs džiaugsmas, panašus į neišmatuojamą meilę, kurią jautė Oliveriui, bet gulėjo apimta kažkokios nykios ramybės, nes atlėgo skausmas. Naujagimis buvo negražus, didelis, pusketvirto kilogramo ir verkė bemaž iki ryto. Selija pagalvojo, kad jis galėtų bent jau apdovanoti ją šypsena arba priglauti stebėtinai tamsiaplaukę galvelę. Kai pasakė apie tai motinai, ledi Bekenhem prunkstelėjo ir pareiškė, jog visame Dievo pasaulyje nėra nedėkingesnių padarų už žmonių vaikus.

„Ir bjauresnių. Prisimink kumeliukus, ėriukus, kačiukus, net šuniukus – jie visi kur kas mielesni ir nepalyginamai įdomesni.“

Perskaičiusi daugybę madingų patarimų knygų, Selija nusprendė pati maitinti sūnų krūtimi, bet jis nuolatos ožiavosi, o mėginimai įbrukti skaudžiai maudžiantį spenelį į nedėkingą jo burną buvo baisiai nemalonūs, todėl po poros dienų ji su didžiuliu palengvėjimu

perdavė kūdikį žindyvei. Šiaip ar taip, dabar ji galėjo nors mažumėlę pamiegoti.

„Labai protingai pasielgei, juk taip ir priimta, – įvertino ledi Bekenhem. – Krūtimi dažniausiai maitina tos, kurios nuomojasi būstą.“

Selijai Džailsas buvo savotiškas nusivylimas, o tėvui jis tapo tikru džiaugsmu. Oliveris buvo pasirengęs valandų valandas nešioti jį ant rankų, čiūčiuoti ant kelių, stebėti jo veidelį ieškodamas giminės bruožų ir netgi, žindydės siaubui, kartais girdydavo jį iš čiulptuko.

Gimus Džailsui, Oliverio ir ledi Bekenhem santykiai pasikeitė į gera. Iš prigimties ji buvo šneki dama ir, kol Selija nepakilo iš patalo, negalėjo sėdėti su žentu prie bendro pietų stalo nepratardama nė žodžio. Be to, Oliveriui pavyko surasti pokalbio temą, kuri leido jam prašyti uošvės patarimo. „Litonai“ rengėsi išleisti knygą apie žinomiausias Anglijos aristokratų šeimas, o kadangi ledi Bekenhem asmeniškai pažinojo mažiausiai pusę tų šeimų, galėjo suteikti žentui daugybę naudingos informacijos.

Iš Ašingamo jai atsiuntė nuotraukų, darytų per medžioklės pokylius, kuriuose ji dažnai lankydavosi ir keldavo juos pati. Oliveris apžiūrinėjo vyrus su tvido kostiumais, paltais ir medžiotojų batais, moteris su ilgomis sukniomis, didžiulėmis skrybėlėmis ant galvų ir suprato: šitos nuotraukos puikiai perteikia dvidešimto amžiaus pradžios dvasią, dvasią dešimtmečio, kuris jau vadinamas Edvardo epocha, išlaidavimo epocha, kai turtingieji pataikavo visiems savo įgeidžiams. Aristokratų namuose, pasak ledi Bekenhem, gerti arbatos susirinkdavo prabangiai apsirengę: damos – ilgomis sukniomis, džentelmenai – juodais švarkais ir su kaklaraiščiais.

„Per pietus, kurie būdavo iš septynių aštuonių patiekalų, damos pasirodydavo apsitačiusios vakarinėmis sukniomis ir, žinoma, pasidabinusios papuošalais.“

Kartą po pietų Čeinio take, šiek tiek apsvaigusi nuo puikaus Oliverio klareto, ledi Bekenhem paaiškino, kas yra „miegamųjų

dispozicija“ per kviestinius pokylius.

„Visi privalo žinoti, kas greta ko įkurdinamas. Kortelė ant durų ne tik nurodo, kur kiekvienas svečias miegos, bet yra ir tam tikra užuomina kažkam kitam, kam tokios informacijos reikia – jeigu suprantate, ką noriu pasakyti.“

Oliveris mandagiai linktelėjo, o Selija apmirusi iš siaubo laukė tolesnių paaiškinimų, laimei, taip jų ir neišgirdo. Motina staiga susigriebė pasakiusi per daug ir nuėjo miegoti.

Jos atšilusį požiūrį į Oliverį patvirtino ir visai rimtai pateiktas pasiūlymas pristatyti jį kelioms aristokratų šeimoms. Tačiau kreiptis į ją vardu ji Oliveriui kol kas neleido.

„Negaliu įsivaizduoti, kad kas nors kitas, išskyrus tėtį, galėtų pavadinti mamą vardu, – prisipažino Selija. – O ji ligi šiol kreipiasi į jį „pone Bekenhemai“. Gali patikėti?“

Tačiau pati ledi Bekenhem palengva pradėjo vadinti Oliverį vardu.

„Man vis tiek atrodo, kad jis gana keistas vyras Selijai, – rašė ledi Bekenhem vyrui, – ir labai keistas tėvas: pernelyg žavisi kūdikiu, nors tenka pripažinti, jog yra atsidavęs Selijai ir Džailsui ir nuoširdžiai stengiasi suteikti jiems viską, kas jo galioje. Jis turi tam tikrų bendravimo įgūdžių, yra gana mielas, tačiau man kelia rūpestį jo politinės pažiūros. Jis tarsi simpatizuoja profsajungoms. Šitaip, manau, pasireiškia jo kilmė, ir čia jau nieko nepadarysi. Esu įsitikinusi, laikui bėgant jis supras kas ir kaip.“

Džailso krikštynomis senojoje Čelsio bažnyčioje netrūko prabangos, kurios ledi Bekenhem pasigedo per Selijos vestuves. Kūdikis buvo aprengtas Bekenhemų šeimos krikšto marškinėliais – šimtmečio senumo putojančių nėrinių pusnimi. Nuo savo močiutės iš motinos pusės dovanų jis gavo sidabrinį šeimos šaukštą ir kramtomąjį žiedą dantims, nuo senelio iš tėvo pusės – solidų čekį, ir net penkis krikštatėvius, tarp kurių buvo ir grafas su grafiene.

„Argi jų reikia tiek daug?“ – nusistebėjo Oliveris, bet Selija buvo

nepajudinama.

„Karolinos vaikas turi juos keturis, nenoriu, kad ji pralenktų mane dar ir per krikštynas, kaip nutiko per vestuves.“

Oliveris nepriminė Selijai, kad tik dėl jos kaltės jų vestuvės tapo tokiu apgailėtiniu renginiu. Gimus Džailsui, Selija tapo manieringesnė ir Oliveris būgštaudamas pagalvojo, kad tai atvykusios uošvės įtaka.

Krikštynos ypač patiko Edgarui Litonui: didžiąją ceremonijos dalį jis laikė mažylį ant rankų leisdamas jam čiulpti savo pirštą, o kai kūdikis pradėdavo knerkti, pasūpuodavo ir visose nuotraukose stačiai spindėjo iš laimės. Ši diena suteikė senukui begalę džiaugsmo, jis net prisipažino MM, jog tai viena laimingiausių dienų jo gyvenime. Tačiau tą pačią naktį Edgarą ištiko širdies priepuolis ir, vos pradėjęs švisti, jis mirė. Skubiai iškviestas sesers, Oliveris dar rado tėvą gyvą, tačiau niekada taip ir neįstengė atleisti sau, kad palydėjęs Edgarą namo po krikštynų nepasiliko išgerti su juo taurelės brendžio. „Prašau pasilikti, – paprašė tada tėvas. – Aš nenoriu, kad ši diena pasibaigtų.“ Tačiau Oliveris atsisakė teisindamasis, jog turi grįžti pas Seliją ir kūdikį.

Iš tiesų namo jį traukė ne mažylis, o Selija... nuoga Selija: ji pakuždėjo, kad lauks lovoje jo sugrįžtant. Ji tik dabar pajuto, jog po gimdymo traumų vėl yra pasirengusi atsiduoti meilei. Bendram sutuoktinių džiaugsmui, lovoje jiems viskas klojosi taip pat puikiai, kaip ir anksčiau. Bet praėjo gana daug laiko, kol Oliveris vėl galėjo mylėtis nesijausdamas kaltas ir išdavęs tėvą.

Po Edgardo mirties Oliveris nustatytu laiku perėmė palikimą: jis tapo „Litonų“ leidybos namų vadovu ir savininku.

2

Selija čiupo po ranka pasitaikiusią sidabrinę žvakidę ir paleido į vaikų kambario duris, kurias Oliveris buvo ką tik tyliai uždaręs.

– Na ir galvijas, – tarė ji Džailsui, kuris ramiausiai sėdėjo lovelėje ir laukė, kol bus iš jos iškeltas ir aprengtas, – nuobodus senamadis galvijas!

Džailsas jai nusišypsojo. Akimirką ji atidžiai žvelgė į sūnų, tada taip pat nusišypsojo. Mažylio šypsena buvo šiek tiek keista, spinduliuojanti ir iškart nušviečianti jo rimtą veidelį. Džailsui jau sukako metai ir nors gražus jis vis dar netapo, tačiau pasidarė apveidus, didelėmis tamsiomis akimis ir kaštoniniais plaukeliais. O elgėsi puikiai. Po pirmųjų įnoringų mėnesių staiga jis tapo idealiu vaiku: miegodavo naktimis ir tarp maitinimų, o prabudęs tyliai gulėdavo ir apžiūrinėdavo žaisliukus, kuriuos jo auklė Dženė pakabino virš lovelės. Čia kabėjo ir girlianda iš mažučiu kartoninių paukštukų, kurią Selija suvėrė pati ir ištempė skersai lovelės, vienoje knygoje perskaičiusi, kad vaikus reikia lavinti nuo pirmųjų gyvenimo dienų.

Selijai atrodė, kad mažylis vystosi šiek tiek per lėtai – buvo pernelyg nerūpestingas ir viskuo patenkintas. Tačiau trylikos mėnesių Džailsas darė viską, ką ir turi daryti jo amžiaus mažyliai: stovėjo, šliaužiojo ir tarė „ma-ma“, „tė-tė“ ir „na-nė“ – taip jis vadino Dženę. O ši su kaupu pateisino viltis: atsiradusi šeimoje būdama devyniolikos ir neturėdama jokios patirties, ji greitai tapo pavyzdine aukle. Nors dievino Džailsą, be reikalo jo nepaikino, linksma ir ryžtinga išverždavo bemieges naktis ir triukšmingas dienas, trykėdama

**Penny Vincenzi trilogija „Laiko pinklės“ –
tikras perlas šeimos sagų gerbėjams.**

„Ne angelas“ – pirmasis tomas užburiančios knygų serijos apie Litonų dinastijos gyvenimą. Jaudinanti drama ir aistringa meilės istorija, kurioje susipina stiprių asmenybių ambicijos, šeimos ir visuomenės primetamos taisyklės, racionalus protas ir meilės nuotykių troškulys. Spalvingų veikėjų ir įvykių kupinas siužetas veda per Edvardo karaliavimo *la belle époque*, Pirmojo pasaulinio karo siaubą ir triukšmingą bei kerintį XX amžiaus trečiąjį dešimtmetį.

Selija visada gauna tai, ko trokšta. Nepaisydama tėvų prieštaravimų ji, aštuoniolikmetė aristokratė, išteka už mylimo, bet nekilmingo vyro Oliverio Litono, žinomos Londono leidyklos paveldėtojo. Užsispyrusi, valinga jauna moteris neketina tenkintis ramiu šeiminiu gyvenimu prabanguose namuose. Nekreipdama dėmesio į konservatyvaus sutuoktinio protestus ji įsidarbina jo valdomoje leidykloje ir netrunka užkopti karjeros laiptais į pačią viršūnę. Selija Liton per gyvenimą žengia aukštai iškelta galva ir priima sprendimus negalvodama apie padarinius, kad ir kokie pavojingi jie būtų. Ji graži, protinga ir drąsi – tačiau tikrai ne angelas.

Selijos poelgiai visiems laikams pakeičia ją supančių žmonių: vyro Oliverio, jo sesers MM, mažos mergaitės iš Londono lūšnynų ir, svarbiausia, jos meilūžio, rašytojo Sebastiano Bruko, gyvenimus.

Aukšta klasė, puikiai viskas sudėliota. O kelios sultingos šalutinės siužeto linijos ir įdomios antraeilių personažų istorijos ilgam prikausto dėmesį vėsiomis vakarais. Penny Vincenzi savo gerbėjams ištaisė tikrą puotą.

Valas Hennessy'is, Daily Mail

